

Tilleggsinnkalling for Kommunestyret

Møtedato: 13.12.2022
Møtested: Kommunestyresalen
Møtetid: kl 11:00 - 18:00

Medlemmer med gyldig forfall eller er inhabil i noen av sakene, må melde fra så snart som mulig på tlf. 76 11 50 00. Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Dokumenter som ikke er offentlige, vil bli utlevert i møtet. Dersom medlemmene på forhånd ønsker å gjøre seg kjent med innholdet i disse dokumentene, er dokumentene tilgjengelig på rådhuset

Andøy kommune

Knut Nordmo
Ordfører

Saksliste

Sak nr	Sakstittel	
RS 010R/22	Referatsak - Fremdrift Andenes brannstasjon.	
PS 162/2022	Andenes Havn - Gjennomføringsavtale Kystverket - Grunnerverv	
PS 163/2022	Besøksforvaltning, destinasjonsutvikling og finansiering av fellesgoder i Andøy	

ANDØY KOMMUNE

Referatsak - Fremdrift Andenes brannstasjon.

Saksbehandler	Arkivsaksnummer
Robert Svendsen	22/2792

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
010R/22	Kommunestyret	13.12.2022

Vedlegg:		
Dok.dato	Tittel	Dok.ID
01.12.2022	Orienteringssak. Fremdrift Andenes brannstasjon.	6511

Sakssammendrag:

Forslag til vedtak:

Tas til orientering.

Bakgrunn for saken:

Kommunestyret i Andøy behandlet i april 2022 tomtevalg for brannstasjon for Andenes. Tomta som ble valgt var alternativ 3. i utredningen. Området Industriveien Sør.

Faktiske opplysninger:

Byggeprosjektets innhold

Prosjektet har nå laget utkast til romprogram og plassbehovet for brann, vann og avløp, park, uteseksjonen og Sivilforsvaret er med i utkastet.

Kommunen skal i henhold til Sivilforsvarsloven sikre egnet lager ute/inne og tilgang til fasiliteter for øvelse og brif av sivilforsvarets personell.

Det satses på sambruk i så stor grad det er mulig og innenfor de rammer som er gitt i lovverket.

Det er beregnet nettoareal på underkant av 2000 m² flate, hvor i overkant av halvparten er beregnet som lager/garasjeløp.

Planprosessens innhold.

15.11 2022 ble det varslet oppstart av detaljreguleringsplan for området, Andenes Brannstasjon - Industriområdet Prærien med Planid 1871-202205.

Planområdet er satt til å gjelde hele det gamle industriområdet Prærien, deler av FV82 og Nordlandiahallen. Valget av planavgrensning ble gjort for også å inkludere planlegging av gang/sykkelvei/fortau i Industriveien, slik kommunestyret gjorde vedtak om i Trafikksikkerhetsplanen for Andøy 2022 - 2025. Planområdet inkluderer også det eksisterende området som kalles Prærien som har en gjeldende reguleringsplan fra 1985. Ved å inkludere hele den gamle planen, i det nye planområdet, ønsker rådmannen og erstatte den gamle planen med en ny, for å kunne sikre bedre kvalitet i byggesaksbehandlingen og fradelingen av tomter i planområdet.

Planavgrensning Planid. 1871-202205

Anskaffelse av konsulentbistand og fremdriftsplan.

Administrasjonen har utarbeidet et anbudsgrunnlag for anskaffelse av arkitekt og konsulenttenester, for detaljert programmering av bygg, planprosess med plankart og bestemmelser. Anbudet legges ut på anskaffelsesportalen Doffin, de nærmeste ukene. Fremdriftsplanen for ferdig detaljreguleringsplan for området og gjennomført anbudskonkurranse på bygg er satt til 31.7 2023. Hittil er målet for overtagelse av ferdig bygg, desember 2024.

Vurdering:

Prosjektet har nå god fremdrift og prosessene på plansak og programmering av bygg, kjøres parallelt. Vi ser frem til å kunne legge et endelig romprogram med finansieringsplan for prosjektet fram til behandling i kommunestyret i løpet av våren.

ANDØY KOMMUNE

Andenes Havn - Gjennomføringsavtale Kystverket - Grunnerverv

Saksbehandler	Arkivsaksnummer
John Petter Karlsen	22/2956

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
	Formannskapet	
162/2022	Kommunestyret	13.12.2022
	Kommunestyret	

Vedlegg:		
Dok.dato	Tittel	Dok.ID
01.12.2022	Gjennomføringsavtale Andøy kommune - Kystverket	7140

Sakssammendrag:

Forslag til vedtak

1. Ordfører delegeres myndighet til sluttforhandling og signering av gjennomføringsavtale med Kystverket.
2. Midler i fondet 256080010 "prosjektstilling Andenes havn" omdisponeres til finansiering av Andøy kommunes ansvar i gjennomføringsavtalen, herunder kostnader til grunnerverv og endringer i reguleringsplan

Bakgrunn for saken

Den 19.06.2017 gjorde Kommunestyret følgende vedtak i sak 64/2017:

1. Reguleringsplan for "Områderegulering for Andenes havn", plan ID 1871201405, med tilhørende reguleringsbestemmelser vedtas under forutsetning av at det foretas de endringer i plankart og reguleringsbestemmelser som fremkommer i rådmannens konklusjon i saksforelegget, og i rådmannens notat av 15.06.2017.2
2. Reguleringsplanen erstatter og opphever deler av "Reguleringsplan for Andenes havn", plan ID 1871200901.

Reguleringsplanen var utarbeidet av Norconsult på vegne av Kystverket og Andøy kommune, og markerte oppstart på et omfattende mudringsprosjekt i Andenes havn.

Etter planens vedtakelse oppsto det forsinkelse i prosjektet. Prosjektet stanset som følge av Stortingets vedtak om å overføre ansvaret for fiskerihavner til fylkeskommunene. I 2021 kom Hurdals-plattformen med en politisk forpliktelse til å gjennomføre prosjektet i Andenes Havn. Kystverket fikk deretter instruks fra Fiskeridirektoratet om å gjenoppta arbeidet i prosjektet.

Prosjektet er ligger ikke inne i Statsbudsjettet for 2023 mens dette saksfremlegget skrives. Det foreligger dermed en viss usikkerhet om når prosjektet kan igangsettes. Administrasjonen i Andøy kommune har arbeidet sammen med Kystverket i løpet av våren og høsten 2022.

Faktiske opplysninger

Andøy kommune skal inngå en gjennomføringsavtale med Kystverket. Avtalen regulerer Kystverkets og Andøy kommunes ansvar og oppgaver. I grove trekk er Andøy kommunes oppgaver knyttet til

- Grunnerverv og etablering av rettigheter i fast eiendom
- Ferdigstilling av reguleringsplan
- Fremlegge tilgjengelig dokumentasjon på kaianlegg, kabler og ledninger
- Kartlegge muligheter for uttak av stein i nærområdet
- Stile riggområde til disposisjon
- Flytte infrastruktur, herunder flytebrygger

Kystverkets oppgaver er i grove trekk:

- Prosjektering og undersøkelser
- Søke tillatelser
- Gjennomføring av prosjektet
- Finansiering

En mer detaljert oversikt fremgår av vedlagte avtaleutkast.

Ferdigstilling av reguleringsplan

Etter kommunestyrets vedtak av 19.06.2017 ble endringer som fremgår av vedtaket ikke gjennomført. Dette medfører at plankartet og bestemmelser ikke er ajourført i henhold til kommunestyrets vedtak. Som følge av dette har planen ikke status som "endelig plan" i kommunens planregister.

Rådmannen har nå engasjert Norconsult for å ferdigstille planen. Dette arbeidet forventes slutført våren 2023.

Informasjon om kaianlegg, kabler og ledninger

I løpet av høsten 2022 er havnearkivet gjennomgått og delvis digitalisert. Dette har vært en omfattende oppgave for administrasjonen. Prosjekter i Andenes Havn fra 50-tallet og frem til dags dato er gjennomgått og systematisert. Informasjon er løpende oversendt Kystverket og Norconsult.

Grunnerverv og etablering av rettigheter i fast eiendom

I henhold til gjennomføringsavtalen skal Andøy kommune erverve nødvendige rettigheter fra grunneierne for Kystverkets adkomst og bruk av berørte områder. Dette innebærer at flere eiendommer i havna må erverves av kommunen. Administrasjonen i Andøy kommune har kartlagt hvilke eiendommer dette gjelder, og kontaktet flere berørte grunneiere om dette. Taksering av eiendommene er igangsatt.

Det vil være i både kommunens og de privates interesser at grunnervervet skjer ved en minnelig løsning. Administrasjonen tar derfor utgangspunkt i at eiendommene skal erverves gjennom en fremforhandlet løsning.

Dersom en fremforhandlet løsning ikke lar seg gjennomføre, kan det bli aktuelt å gjennomføre grunnnerverv etter plan- og bygningsloven §16-2. Før kommunestyret gjør vedtak om ekspropriasjon, skal saken være best mulig klarlagt, og de som inngrepet er rettet mot, skal ha hatt mulighet til å uttale seg. En sak om eventuell ekspropriasjon vil fremmes til kommunestyret tidlig våren 2023.

Sluttforhandlinger av gjennomføringsplan

Gjennomføringsavtalen som er vedlagt saken er det siste utkastet som foreligger fra Kystverket. Avsluttende dialog vil handle om rekkefølge på oppfyllinger og plassering av eventuell overskuddsmasse i prosjektet.

Vurdering

Rådmannen mener at kommunen bør jobbe videre med prosjektet selv om finansiering og oppstart av prosjektet kan bli utsatt. Blant annet må det arbeides videre med reguleringsplan og grunnnerverv. Rådmannen ser at kommunens forpliktelser etter gjennomføringsavtalen må finansieres. Dette gjelder i første omgang kostnader til grunnnerverv og endringer i reguleringsplanen. Rådmannen anbefaler derfor at midler i fondet 256080010 "prosjektstilling Andenes havn" omdisponeres til finansiering av Andøy kommunes ansvar i gjennomføringsavtalen, herunder kostnader til grunnnerverv og endringer i reguleringsplan.

Rådmannen anbefaler at Ordføreren får fullmakt til å gjennomføre sluttforhandlinger og signere gjennomføringsavtalen med Kystverket.

ANDØY KOMMUNE

Besøksforvaltning, destinasjonsutvikling og finansiering av fellesgoder i Andøy

Saksbehandler	Arkivsaksnummer
John Petter Karlsen	22/2923

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
163/2022	Kommunestyret	13.12.2022

Vedlegg: Dok.dato	Tittel	Dok.ID
02.12.2022	Notat - The Year of The Countdown - Spjelkavik-Ilmoni	7070
02.12.2022	Vurdering av Andøy SeaToSpace AS 2469 Reiseliv BB 21.11.22	7071
02.12.2022	Rapport reiseliv Essensi 2021	7126
02.12.2022	Økonomi per handlingsplanperiode 2022-2023 pr 28. oktober	7536

Sakssammendrag:

Rådmannen anbefaler at Andøy kommune fremmer søknad til Samskap om finansiering av forprosjekt og bedriftsetablering av et destinasjonsselskap med formål å utvikle Andøya til et sterkt varemerke som bærekraftig reisemål. Selskapet skal utforske samarbeidsformer mellom Andøy kommune og private aktører i reiselivsnæringen, som legger til rette for bærekraftig utvikling av reiselivet i kommunen.

Selskapet skal utvikle en kommersiell forretningsmodell, ha bærekraftig besøksforvaltning som et av formålene, og utvikle modeller for finansiering av fellesgoder. Administrasjonen bes i forslag til vedtak om å arbeide videre med «The Year of The Countdown» som ramme rundt den første rakettoppskytingen.

Forslag til vedtak:

1. Andøy kommune skal ta en aktiv rolle i å utvikle Andøy som bærekraftig reisemål.
2. Kommunestyret bevilger kroner 14 millioner til etablering av destinasjonsselskap og arrangementet «the year of the countdown» under forutsetning av at Samskap bevilger 10 millioner kroner til forprosjekt.
3. Rådmannen bes fremme søknad til Samskap innen utgangen av 2022. I forprosjektet bes Rådmannen innhente synspunkter og drøfte etableringen av et destinasjonsselskap med reiselivsnæringen. Utredningen skal
 - a. vurdere hvordan samarbeid med private aktører i reiselivsnæringen kan tilrettelegge for bærekraftig utvikling av reiselivet i kommunen
 - b. vurdere hvordan kommersielle forretningsmodeller kan øke verdiskapningen i reiselivet, finansiere fellesgoder og drive besøksforvaltning på en bærekraftig måte.
4. Saken om arrangementet «the year of the countdown» legges på høring.
5. Kommunestyret ber om at Rådmannen kommer tilbake med status i forprosjektet og presenterer resultatet fra høringsrunden innen januar 2023.

1. Politisk behandling av saken

I protokoll fra Kommunestyret den 31.10.2022 fremgår følgende:

Forslag til vedtak etter Rådmannens orientering om 1. satellitt utskyting i 2023, foreslått av Knut Nordmo, Senterpartiet:

Kommunestyret tar rådmannens orientering og redegjørelse til orientering. Det planlegges fra utbygger Andøya Spaceport at første satellitt oppskyting fra Børvågen vil å skje i løpet av 2023.

Sannsynligheten for at den første oppskytingen av satellitt fra Andøya Spaceport vil tiltrekke seg mange nysgjerrige fra fjern og nær er stor og man fremstår som lokalsamfunn, både næringsliv, kommune og befolkningen for øvrig som lite forberedt på et innrykk av så mange mennesker på en gang, som en slik enkelt hendelse kan generere.

Samtidig som man ser utfordringene dette kan gi, så ser kommunestyret at det ligger et betydelig potensiale for næringsutvikling og verdiskaping med bakgrunn i begivenheten som kan gjøres til noe positivt for hele Andøysamfunnet. Ut fra kort tidshorisont så fremkommer det som naturlig at Andøy kommune har initiativet og styringen av prosessen med å tilrettelegge for en samfunnsnyttig rigg.

Med bakgrunn i Rådmannens orientering om hva som kan bli situasjonen i forbindelse med planene for første oppskyting av satellitt fra Andøya Spaceport i Børvågen, ber kommunestyret om at rådmannen iverksetter en prosess som forbereder en sak til kommunestyremøte i desember som skisserer en plan, inkludert forslag til finansiering. Planen må tilrettelegge for å rigge lokalsamfunnet til å ta imot et stort antall besøkende på en positiv måte, også som mulig skisse for en permanent rigg for fremtidige oppskytinger. Kommunestyret legger til grunn at rådmannen involverer relevante eksterne aktører i forberedelsene til saksfremlegget.

Forslag til vedtak, foreslått av Halvar Rønneberg:

Med bakgrunn i rådmannens orientering bevilger kommunestyret inntil kr 300.000 kr til arbeidet med å tilrettelegge gjennomføringen og forberedelsen av den 1. oppskytingen av raketter fra Børvågen. Beløpet tas fra disposisjonsfondet, men ber samtidig rådmannen vurdere annen mulig egnet finansiering.

Votering: Forslaget fremlagt av ordfører vedtatt med 15 stemmer for (13 fra SP, 1 fra H, 1 fra FRP), mot 4 stemmer (2 fra MDG, 1 fra SV, 1 fra AP) Forslaget fremlagt av Halvar Rønneberg (FRP) vedtatt med 15 stemmer for (13 fra SP, 1 fra H, 1 fra FRP), mot 4 stemmer (2 fra MDG, 1 fra SV, 1 fra AP)

2. Oppsummering av utredningsarbeidet så langt

For å følge opp vedtaket i kommunestyret av 31.10.2022 har Rådmannen satt i gang et utredningsarbeid. I første fase er følgende aktører involvert:

- Visit Vesterålen AS
- Andøy Reiseliv DA
- Samskap
- Innovasjon Norge
- Nordlandsforskning
- Nordland Fylkeskommune
- Egga Utvikling

- 2469Reiselivsutvikling As
- HKS Architects

I det videre arbeidet vil det være naturlig å gjennomføre ytterligere møter med disse aktørene, for å konkretisere løsninger ytterligere. Samskap vil bli orientert om en eventuell søknad fra Andøy kommune i styremøte den 9. desember 2022. Andøy reiseliv SA har bedt om at Rådmannen orienterer om prosjektet ved førstkomende styremøte.

Det er innhentet informasjon knyttet til satsingsområdet «opplevelseskommune» i omstillingsprogrammet Samskap, som presenteres nedenfor. Utredningen baserer seg også på forstudien «Hvordan etablere en helhetlig samarbeidsstruktur for å utvikle Andøy som helårsdestinasjon?» utarbeidet av Essensi i 2021.

2469Reiseliv AS har utarbeidet en rapport der det presenteres et konkret initiativ, der Andøy kommune etablerer et destinasjonsselskap (DMC) sammen med lokale reiselivsbedrifter. Løsningsforslaget innebærer at Andøy kommune som offentlig myndighet går sammen med private aktører i reiselivsnæringen, for å utvikle reiselivet i kommunen. Denne presenteres under punkt 6 i utredningen.

Tanken bak forslaget er å drive besøksforvaltning, destinasjonsutvikling og finansiering av fellesgoder i samme virksomhet, «under samme tak». Merverdien i selskapet skal oppstå gjennom økt lønnsomhet i lokal reiselivindustri, der det satses tungt på bærekraft og regenerativ turisme i destinasjonsutviklingen.

3. Samskaps aktiviteter for reiselivet

3.1 Aktiviteter for reiselivet 2017-2022

Gjennom hele omstillingsperioden har Samskap jobbet kontinuerlig med målgruppene (næringsliv, organisasjon og kommunen) for gjennomføring av omstillingsprogrammet. For Andøy kommune er det nå viktig å finne en innretning som bygger videre på arbeidet gjort i regi av Samskap.

Samskaps arbeid for reiselivet har vært knyttet til innsatsområdet «Opplevelseskommune». Strategien har vært å utvikle og løfte frem Andøy som en unik og bærekraftig helårsdestinasjon innen natur, kultur og opplevelser. Arbeidet har vært gjort på flere nivå for å bidra til måloppnåelse:

- Proaktivt arbeid gjennom kundemøter, rådgivning, fasilitering av møter og prosesser, kompetanseheving og relasjonsbygging
- Saksbehandling/innstillinger til programstyret
- Prosjektoppfølgning for neste fase, enten i Samskap eller i ordinært virkemiddelapparat
- Rapportering resultater til programstyret og kommunestyret, NFK, IN/KDD

3.2 Reiselivsrelaterte tilskudd 2017-2022

Følgende aktiviteter har vært gjennomført for å involvere reiselivsbedrifter:

Mars 2019 Besøk 2 dager fra Innovasjon Norge, ved avdeling reiseliv, kreative næringer og landbruk med følgende innhold:

- Bedriftsbesøk og møter reiselivsbedrifter i Andøy
- Næringslunsj reiselivsbedrifter

April 2019 Fasilitering profilering The Whale møte vedr statsministerbesøk

Nov 2019 Økonomikurs reiselivsbedrifter v/Børre Berglund i samarbeid med Visit Vesterålen

Feb 2020 Fasilitering dagskonferanse «Vern vs. Utvikling» sammen med The Whale og Andøy kommune

Oktober 2021 Faglunsj reiseliv

I 2020 og 2021 ble det også reiseliv diskutert som tema på styremøter der de ulike innsatsområdene/strategiområdene ble gjennomgått, og relevante aktører fra næringslivet ga innspill. Tema for «Opplevelseskommune» ble gjennomført i styremøte 27.5.21. Innspillene fra næringslivet ga føringer for handlingsplanen påfølgende år.

Samskap har også fasilitert et fag- og nettverksprogram rettet mot små og mellomstore bedrifter. Formålet har vært å mobilisere til å jobbe med egne vekstideer og utløse utviklingsprosjekter som bidrar til måloppnåelse totalt. Bedriftene som deltar, får tre fagsamlinger + 35-40 rådgivningstimer med ekstern konsulent. Programmet finansieres av Innovasjon Norge og Samskap. 28 bedrifter har deltatt, hvorav syv er reiselivsbedrifter.

Hittil har Samskap innvilget 42 prosjekter innenfor innsatsområdet «Opplevelseskommune». Tilsagnssummen er 11.504.708,- som tilsvarer 22% av samlede tilskuddsmidler fra Samskap. Dette er en omfattende stimulans av lokale reiselivsbedrifter.

Andøy Reiseliv SA har vært en viktig aktør og tilskuddsmottaker for reiselivet. Det er gitt støtte til flere prosjekter og tiltak:

Navn på prosjekt/ tiltak	Beløp(utbetalt)
Deltakelse Norwegian Travel Workshop 2018	87 019
Infoskilt Andøy	113 845
Kick-off The Whale (ballonghvalen)	100 000
Andøy Reiseliv, deltakelse Norwegian Travel Workshop 2019 (deltakeravgift, reise, opphold, trykksaker)	84 836
Go Andøy forstudie	371 582
The Whale forprosjekt fase II	1 072 945
Dream now - Visit later	223 700
Fremtidig organisering av Andøy reiseliv (pågående)	460 000

Mer utfyllende info kan finnes i handlingsplaner og årsrapporter fra 2017-18 til 2022/23.

Samskaps aktiviteter for reiselivet synes å ha hatt en topp i årene 2019-2021, og har avtatt vesentlig i løpet av 2022. Samskap opplyser at det ikke er planlagte aktiviteter for dette innsatsområdet fremover. Kundemøter tas imidlertid løpende.

4. Bakgrunn

4.1 Situasjonsforståelse

I løpet av høsten 2022 har administrasjonen i Andøy kommune registrert økt aktivitet og interesse knyttet til lokal og internasjonal romfartsindustri. Interessen synes å øke i takt med at Andøya Space nærmer seg ferdigstilling av anlegget i Børvågen. Internasjonale aktører i romfartsindustrien synes å ha fanget opp at Andøya Space AS er kommet lengst med bygging av Europas første Spaceport for satellittoppstyringer.

Andøy kommune bør forberede seg på at aktiviteten fra den nye Spaceporten vil starte fra slutten av 2023. Tidspunktet for første oppskyting er ikke fastsatt, men det antas at dette vil

skje innen utgangen av året. Kommunen bør nå legge planer ut fra dette, og sørge for at ringvirkninger av aktiviteten fanges opp.

I workshop den 18-19. oktober i masterplanarbeidet ble det diskutert hvilket antall personer som vil komme til kommunen for den første oppskytingen. Vurderingen er at romfartsindustrien selv vil komme med et betydelig antall personer fra hele verdikjeden. Det er også naturlig å tenke at oppskytingen vil tiltrekke seg mennesker fra universitetsmiljøer over hele Europa. Lidenskapelige romfartsentusiaster og alminnelige turister vil komme på toppen av dette.

Det kan opereres med tre ulike scenario for utviklingen i reiselivet fremover. Dette er:

1. Lavt scenario med organisk vekst i reiselivet
2. Medium scenario med en plutselig aktivitetsøkning i reiselivet, moderat antall besøkende
3. Høyt scenario med eksplosiv og ukontrollerbar vekst i antall besøkende

4.2 Risikomomenter for reiselivet fremover

Rådmannen mener at kommunen ikke lenger kan planlegge for et scenario med organisk vekst i reiselivsnæringen. Aktiviteten i Børvågen kan representere et paradigmeskifte for reiselivsnæringen både lokalt og regionalt. Rådmannen mener at et realistisk scenario vil være nummer 2, et medium scenario med plutselig aktivitetsøkning i reiselivet. Rådmannen vurderer at dette scenariet vil utnytte Vesterålens totale overnattingskapasitet fullt ut i forbindelse med første oppskyting.

På denne bakgrunn mener Rådmannen at det nå er avgjørende at Samskaps innsats for reiselivet videreføres på en eller annen måte. Det er bekymringsfullt at det ikke er planlagte aktiviteter for dette innsatsområdet fremover. Dersom ingenting gjøres risikerer kommunen at den viktige innsatsen fra Samskap forringes i verdi.

Rådmannens vurdering er at lokalbefolkning og lokale bedrifter er godt kjent med aktiviteten hos Andøya Space AS i Børvågen. Jevnlige workshops og møter for reiselivsbedrifter er fasilitert av Samskap over flere år. Likevel synes det som at forberedelser og investeringer holdes på et lavt nivå.

Rådmannen har identifisert 4 risikofaktorer under utredningsarbeidet:

1. Risiko for tapte muligheter
2. Frustrert lokalbefolkning
3. Kollaps i infrastruktur
4. Negative tilbakemeldinger fra besøkende
5. Ødelagte naturverdier

Risiko for tapte muligheter handler om at rakettoppskytingen i 2023 vil være den første av denne størrelse på Europeisk jord. Hendelsen er av internasjonal interesse, og har et betydelig potensial med hensyn til markedsføring. Oppskytingen kan bidra til stor internasjonal omtale av Andøya. Man bør være forberedt på å utnytte denne muligheten fremover. Slik situasjonen er i dag jobbes det ikke målrettet med «branding» av Andøya som destinasjon for rakettoppskytinger, og det er ikke avsatt tilstrekkelige midler til dette.

Lokalbefolkningen i Andøy kommune kan bli frustrert dersom et uventet høyt antall besøkende plutselig kommer til Andøya. Et sammenlignbart eksempel er å finne i Lofoten, der man ser stadig økende problemer med forsøpling og slitasje på naturverdier. En økt mengde besøkende vil også kunne legge press på flere private og kommunale tjenester, og pågå over lengre tid.

Kollaps i infrastruktur kan oppstå dersom en plutselig økt mengde besøkende kommer til Andøya uten tilrettelegging. Økt antall besøkende vil utløse behov for turistinformasjon, toaletter, avkjørsler og parkeringsplasser, merkede turstier og skjerming av sårbare områder. Planlegging skjer fortsatt ut fra en tanke om at veksten i besøkende skal være organisk. Det er i liten grad avsatt midler til investeringer i besøksrelatert infrastruktur. I dag finnes det ikke et system som sørger for at besøkende selv betaler for denne infrastrukturen.

Ødelagte naturverdier ser man allerede konturene av, eksempelvis rundt Statens Vegvesens toalett i Børra, og langs turstien til Måtind. Økt press på lokale naturverdier kan over tid medføre uopprettelige skader.

Negative tilbakemeldinger fra besøkende kan oppstå som en konsekvens av de ovenstående faktorene. Utfordringen kan være at Andøya over tid mottar blandede og kritiske kommentarer fra besøkende. Dette kan få konsekvenser for markedsføringen av Andøya som destinasjon.

4.3 Kortsiktige behov

I forbindelse med workshop i masterplanarbeidet 18-19. oktober ble planlegging i det korte bildet diskutert. Et av forslagene var å kalle året 2023 for «rakettens år», og på denne måten fange fokus og interesse så tidlig som mulig. Som en del av dette saksfremlegget er Camilla Ilmoni og Svein Spjelkavik engasjert, som sammen med Sindre Wolf fra Andøy kommune har jobbet videre med ideene fra workshopen den 18-19. oktober. I vedlagte notat presenteres det et forslag om å starte et arrangement kalt «The year of the Countdown 2023». En kort redegjørelse følger nedenfor.

Arrangementet «The year of the Countdown» skal sørge for at året 2023 handler om nedtelling mot oppskyting. Ordet «nedtelling» er koblet både mot oppskyting og mot en forventning om noe som skal skje i fremtiden. Noe av utfordringen (og muligheten) er at tidspunktet for oppskytingen er ukjent, men det kommer til å skje. Navnet «The Year of the Countdown» håndterer usikkerheten i hele arrangementet. Sammen teller innbyggere i Andøy, resten av Norge og Europa ned mot den første oppskytingen. Skulle man i «worst case scenario» måtte utsette oppskytingen til 2024 er det ikke bortkastet. Da starter ny nedtelling, akkurat som ved virkelighetens rakettoppskytinger.

Det foreslås et årshjul med aktiviteter i form av en nedtelling som begynner 13.1.2023, som er den dagen sola kommer tilbake på Andenes. Notatet fra Ilmoni, Spjelkavik og Wolf fremhever også betydningen av at man er fremtidsrettet og tenker ny teknologi i aktiviteter og arrangement.

Målgruppen er først og fremst lokalbefolkning i Andøy, men aktivitetene skal også nå ut regionalt, nasjonalt og internasjonalt. «The year of the Countdown 2023» kan ses på som øyas mini-versjon av OL på Lillehammer i 1994, der forberedelser til arrangementet startet på et tidlig stadium. Slike forberedelser kan bidra til at den første oppskytingen ikke skjer «under radaren», eller at den skjer uten koordinering mellom aktører. Det bør etableres et *modus* for lokalt næringsliv og befolkning, som øker fokus på romfartsrelaterte aktiviteter og arrangementer frem mot den første oppskytingen. På denne måten kan det bygges økt bevissthet og kapasitet til å ta imot besøkende.

4.4 Langsiktige behov

Ved et medium eller høyt scenario vil Andøya ta imot et vesentlig høyere antall besøkende enn i dag. Andøya Space AS planlegger for ca. 30 oppskytinger per år, som kan medføre tilstrømning av besøkende jevnt over hele året. I et lengre perspektiv vil det da være behov for å tenke besøksforvaltning. Besøksforvaltning handler om å sikre at opplevelsen blir god både for besøkende og fastboende, samtidig som den lokale verdiskapingen blir størst mulig.

Besøksforvaltning som verktøy kan bidra til å gi konkret innhold til en bærekraftig utvikling. Med helårsturisme vil det være nødvendig å etablere en fungerende samarbeidsløsning for reiselivet. Per i dag er dette forsøkt løst gjennom Andøy Reiseliv SA, som er beskrevet nedenfor.

I forstudien «Hvordan etablere en helhetlig samarbeidsstruktur for å utvikle Andøy som helårsdestinasjon?» foreligger det et viktig kunnskapsgrunnlag om langsiktige behov for reiselivet. Forstudiet er utarbeidet av Essensi i 2021 på bestilling av Samskap.

Bakgrunnen for forstudien var at man ønsker og trenger en sterk og effektiv organisering av fellesoppgaver innen destinasjonsutvikling, hvor hver aktør er bevisst og motivert for sin rolle. Basert på intervjuer og dialog med sentrale aktører foreslås det i forstudien å styrke samhandlingene ytterligere mellom aktører i næringen.

Ifølge rapporten har Andøy kommune en spesielt viktig rolle, som både rammesetter, utviklingspartner, produkteier og vertskapsfunksjon. Kommunen bør ha fokus på tilrettelegging, eksempelvis fellesgodeløsninger og bærekraftig utvikling. Rapporten slår fast at det synes å være behov for enda tettere dialog og samarbeid mellom næringen og kommunen. Rapporten sier på side 18 at Andøy kommune bør ta et enda større helhetlig ansvar for satsing på reiseliv.

Rapporten peker også på at Andøy kommune er en viktig deltaker og premissleverandør i å lage sertifiseringsløsninger slik at Andøy og Vesterålen kan bli et bærekraftig reisemål. Reiselivsnæringen er en bransje som betyr mye for også andre områder i kommunen, f.eks. bostedsattraktivitet, samtidig som næringen har begrenset sysselsetting og lønnsomhet.

Rapportene fra både Essensi og 2469Reiselivsutvikling AS fremhever at det ligger betydelige synergieffekter og inntektsmuligheter dersom aktører i reiselivsnæringen klarer å samarbeide. Samtidig er det risiko for «Lofoten-tilstander» dersom markedsaktører konkurrerer opp antall besøkende uten hensyn til reell besøkskapasitet.

4.5 Begrepet «fellesgoder» og finansiering av disse

Reiselivets ressursgrunnlag baserer seg i stor grad på salg av opplevelser der fellesgoder inngår. Fellesgoder defineres ofte som «goder» der alle aktørene i en gruppe kan nyttiggjøre seg hver enhet av godet samtidig (kollektive goder eller rene fellesgoder).

I mange tilfeller er det en sammenheng mellom ulike aktørers forbruk av et fellesgode, slik at en aktørs bruk av godet kan redusere godets nytteverdi for øvrige brukere (såkalte rivaliserende eller knappe fellesgoder).

Ved overforbruk av et fellesgode kan det i praksis oppstå utfordringer i å forhindre, eller ekskludere, noen fra å benytte seg av dette godet. Ved stor etterspørsel kan det derfor oppstå mangel på eller forringelse av fellesgodet, blant annet som følge av manglende muligheter til å ta seg betalt for bruken av fellesgoder. For et reisemåls konkurransefortrinn er det derfor gunstig å kunne koordinere bruken og produksjonen av fellesgodene.

Begrepet fellesgoder i reiselivet dekker en lang rekke ulike tiltak. Noen er det vi kan kalle kunderettede, det vil si synlige for gjesten og direkte avgjørende for kundeopplevelsen. Eksempler på kunderettede fellesgoder er løyper, stier, åpne festivaler, gratis skibusser, utkikkspunkt og andre forskjønnelsestiltak. Andre fellesgoder er det vi kaller næringsrettede, altså tiltak som har effekt bak scenen, som felles markedsføring og profilering, markedsutvikling, opplæring av personale og kvalitetsarbeid.

For et pilotprosjektet i Lofoten ble fellesgodene delt inn i følgende matrise:

Næringsrettede fellesgoder	
Profilering og markedsføring	A - Salg og markedsføring

Merkevare- og omdømmebygging	
Salg	
Booking	
Administrasjon, kontor etc.	B - Basisdrift
Strategisk planlegging/masterplan	C - Næringsrettede tiltak
Lavesongutvikling	
Kompetanseheving	
Kunderettede fellesgoder	
Turist- og informasjonskontorer	D - Informasjon
Internettportal	
Informasjonstrykksaker	
Digital informasjon	
Serviceanlegg, gjestehavner etc.	
Renovasjon, kildesortering	E - Infrastruktur
Parkerings- og rasteplasser	
Turløyper og sykkelsti	
Merking og skilting	
Rydding	F - Atmosfære og forskjønnelse
Forskjønnelse	
Utbedring av fellesområder	
Shuttle og sightseeing	G - Intern transport
Arrangementer og festivaler	H - Arrangement
Produktutvikling	I - Andre kundrettede tiltak

Disse fellesgodene har vist seg vanskelig å finansiere. Finansiering gjennom avgifter, passasjer vederlag, parkeringsavgifter, bompenger og frivillige påslagsordninger er lite treffsikre[1]. Som de fleste kommuner med ansvar for reiselivsdestinasjoner, har heller ikke Andøy kommune økonomi til å drive storstilt finansiering av slike fellesgoder. I Andøy har man plankestien i Møsje, P-plass på Baugtuva og toalettet i Børra. Ut over dette er det lite tilrettelagt infrastruktur for friluft- og reiseliv.

I kapittel 6 foreslås det å gi et destinasjonsselskap ansvar for finansiering av noen disse fellesgodene. Hvilke fellesgoder og hvilket omfang som eventuelt skal finansieres av selskapet må utredes nærmere, og i noen grad være opp til selskapet selv.

4.6 Utfordringer med forretningsmodellen til Andøy Reiseliv SA

Andøy Reiseliv SA ble stiftet i 2014, og er eid av sine medlemmer (37 bedrifter) som omfatter de fleste aktører i Andøy innen reiseliv og opplevelser. Bakgrunnen var et ønske om mer tydeliggjøring, samling og samarbeid innenfor reiseliv i Andøy.

Formålet til Andøy Reiseliv er iht. vedtektene:

- Foretaket skal drive informasjonsvirksomhet innen turisme og reiseliv
- Foretaket skal utarbeide tidsriktig informasjon, yte støtte til medlemsbedriftene og koordinere medlemmenes innsats rettet mot turisme, reiseliv og selge opplevelsen av Andøy.
- Foretaket skal initiere samarbeid og koordinere medlemmenes innsats lokalt, regionalt og nasjonalt.

- Foretaket kan delta i og iverksette utviklingsprosjekter som fremmer en positiv opplevelse av Andøy.

4.7 Utfordringer med forretningsmodellen til Visit Vesterålen AS

Den store utfordringen for Andøy Reiseliv SA er at foretaket ikke er rigget for å skape en kontantstrøm fra besøkende. Inntektgrunnlaget er kontingentinntekter fra *aksjonærene selv*, noe som forringer lønnsomheten til reiselivet. Virksomhetens avkastning skal bli stående i virksomheten og nyttet til økt aktivitet til *foretakets beste*, og ikke betales som utbytte.

Ut over dette har foretaket mottatt noen inntekter fra formidling og litt prosjektinntekter, samt tilskudd fra Andøy kommune. Driftsgrunnlaget for Andøy Reiseliv er derfor i dag truet, primært som følge av svak økonomi. Andøy Reiseliv SA mangler dermed en forretningsmodell som er i stand til å generere inntekter.

Visit Vesterålen AS er eid av både private og kommuner, hvor kommunene i Vesterålen og Lødingen til sammen eier under 20 %. Visit Vesterålen AS er en medlemsorganisasjon og har omtrent nitti medlemsbedrifter fra Vesterålen og Ofoten. Styret består av til sammen sju representanter inkl styreleder. Faste representanter representerer alle seks kommuner i Vesterålen og Lødingen.

Visit Vesterålens oppgaver omfatter blant annet:

- Markedsføring av Vesterålen som reisemål nasjonalt og internasjonalt.
- Etablere nettverk og samhandle med reiselivsorganisasjoner og næringsliv i og utenfor Vesterålen
- Konseptuering og gjennomføring av prosjekter med formål å utvikle reiselivet i regionen.
- Innsamling og bearbeiding av produktinformasjon for distribusjon til reisebransjen, medier og forbruker
- Presentasjon av Vesterålen ved bruk av en helhetlig profil
- Ivaretagelse av vertskaps- og informasjonsfunksjonene for kommunene i Vesterålen.

På samme måte som Andøy Reiseliv SA er heller ikke Visit Vesterålen AS rigget for å skape en kontantstrøm fra besøkende. Inntektgrunnlaget er kontingentinntekter og forventninger om finansiering fra eierkommunene. Visit Vesterålens forretningsmodell skiller seg ikke vesentlig fra Andøy reiseliv SA. Modellen synes ikke å være økonomisk bærekraftig over tid, da det ikke kan forventes at mindre kommuner i Nordland vil avsette penger til drift av en slik virksomhet. Krevende kommuneøkonomi var blant årsakene til at Lødingen ble stående utenfor Visit Vesterålen AS i 2022.

I Essensis rapport fremgår det også at noen reiselivsbedrifter frykter at de selv og Andøy som reisemål blir mindre synlige dersom det besluttes at Andøy Reiseliv og Visit Vesterålen AS slås sammen.

5. Destinasjonsselskap (DMC) med ansvar for bærekraftig besøksforvaltning og finansiering av fellesgoder

5.1 Innledning

I Essensis rapport fra 2021 uttaler lokale reiselivsbedrifter at samarbeidet kan bli enda sterkere i bransjen lokalt, både med hensyn til å fremsnakke og selge hverandres tilbud, og mer formelt samarbeid om felles leveranser. Lokale reiselivsbedrifter ytrer behov for mer felles produktutvikling og behov for økt kompetanse i næringen.

Essensis rapport peker også på at Andøy kommune bør innta en rolle som utviklingspartner for reiselivet. Dette kan innebære bruk av næringsfond, næringsplaner, være medinvestor, stimulere engasjement i destinasjonsselskaper og regionale reisemålsselskap. Rapporten

påpeker at det må finnes lokalpolitisk grunnlag for å ville satse på denne næringen og gjøre bevilging av midler.

I det følgende presenteres et konkret initiativ der Andøy kommune etablerer et destinasjonsselskap (DMC) sammen med lokale reiselivsbedrifter. Arbeidstitelen på løsningsforslaget er «Andøy Seatospace AS». Løsningsforslaget innebærer at Andøy kommune som offentlig myndighet går sammen med private aktører i reiselivsnæringen, for å utvikle reiselivet i kommunen.

Tanken bak forslaget er å drive besøksforvaltning, destinasjonsutvikling og finansiering av fellesgoder i samme virksomhet, «under samme tak». Merverdien i selskapet skal oppstå gjennom økt lønnsomhet i lokal reiselivindustri, der det satses tungt på bærekraft og regenerativ turisme i destinasjonsutviklingen.

2469Reiselivsutvikling vurderer at initiativet kan styrke den lokale verdiskapingen i Andøy kommune. Forslaget kan ivareta ansvaret for gjennomføring av fellesoppgaver som markedsføring og tilrettelegging, samt gjennomføring av større arrangementer og oppgaver innenfor besøksforvaltning. Med bakgrunn i deres rapport anbefales Andøy kommune å gå videre med initiativet for å etablere et bærekraftig DMC med ansvar for fellesgoder og besøksforvaltning.

5.2 Forretningsmodellen i et destinasjonsselskap (DMC)

Premissene i et destinasjonsselskap er bygget med en annen forretningsmodell enn man finner i Visit Vesterålen AS og Andøy Reiseliv SA. Den vesentlige forskjellen mellom et DMC og eksisterende alternativer er at et DMC (slik definert her) får sine inntekter fra de besøkende selv.

Med forretningsmodellen til en ordinær DMC i bunn, skal selskapet drive utvikling, markedsføring og salg av arrangementer, eventer, turer, pakker og andre opplevelses- eller reiselivstilbud, på markedenes premisser. Dette er ikke avgrenset til eiernes egne produkter eller tjenester.

En DMC i Andøy kan eksempelvis arbeide for at Andøy Lufthavn blir en internasjonal lufthavn, og at man på lengre sikt kan motta Cruiseturister i nye Andenes Havn. Selskapet kan drive eventplanlegging og tilrettelegge for «The year of the Countdown», som beskrevet ovenfor.

Selskapet kan utvikle pakkereiser med Andøya som en destinasjon der besøkende kan delta på hvalsafari, hvalmuseum, oppleve nordlys, landbasert oppdrett og rakettoppskytinger. Slike pakkereiser kan foregå på Andøya over en eller to uker, og kan kombineres med charter eller cruise. Slike pakker må settes sammen i en samarbeidsløsning med selskapets aksjonærer. Formålet vil være å øke lokal verdiskaping gjennom slikt samarbeid.

5.3 Andøy kommunes interesser i selskapet

En viktig offentlig interesse er at fremtidig vekst i antall besøkende skjer på en koordinert og bærekraftig måte. Et overordnet formål for kommunen vil derfor være at selskapet får primæroppgaven for å drive besøksforvaltning på øya. Kommunen kan gjennom etableringen sørge for at selskapets forretningsmodell ivaretar behovene til sunn besøksforvaltning og bærekraft.

Under punkt 4.5 ble det redegjort for problemene med finansiering av fellesgoder i dag. 2469Reiselivsutvikling As peker på at det i dag ikke har lyktes å etablere gode systemer for finansiering av fellesgoder i Norge. Dersom Andøy kommune velger å la destinasjonsselskapet få ansvar for å finansiere noen fellesgoder, vil dette representere et innovativt tiltak som ikke er forsøkt i Norge tidligere.

Offentlig innflytelse sikres gjennom kommunalt deleierskap, og at man i vedtekter og aksjonæravtale sikrer Andøy kommune reell innflytelse. Andøy kommunes rolle vil i første omgang være å opptre som medinvestor i selskapet. Rapporten fra 2469Reiselivsutvikling AS peker på at offentlig eierskap bør være under 25% for å unngå utfordringer med statsstøttereguleringen.

5.4 Private aktørers interesser i selskapet

2469Reiselivsutvikling AS har i forbindelse med rapporten innhentet synspunkter fra lokale reiselivsbedrifter. De fleste aktørene er grunnleggende positive til initiativet og legger vekt på muligheten for økt salg, økt lokal verdiskaping gjennom et felles og solid lokalt produksjons- og salgsselskap for reiselivsnæringen i Andøy.

Enkelte aktører peker likevel på at det ikke er private aktørenes oppgave å finansiere fellesgoder, men at dette må løses av det offentlige, og at forslaget om å etablere et felles eid selskap derav ikke er hensiktsmessig. Det er få som nevner ivaretagelse av naturen og lokalbefolkningens interesser i denne sammenheng, men gir tilslutning til at et slikt selskap, med offentlig finansiering også kan ivareta forpliktelser rundt disse oppgavene.

2469Reiselivsutvikling AS sier i sin rapport at finansiering av fellesgodetiltak må gjøres innenfor selskapets til enhver tid økonomiske evne. Finansiering av fellesgoder gjennom selskapet bør ikke fastsettes som en andel av omsetningen, men som en andel av driftsresultatet, hensyntatt en hensiktsmessig utbyttepolitikk. Selskapet må også overholde krav til kompetanse, kapitalbase på lang sikt og være i stand til å benytte digitale verktøy som beskrevet i rapporten.

Rapporten fra 2469Reiselivsutvikling AS beskriver også at selskapet selv og uten innblanding fra andre, og på grunnlag av en felles forståelse av hva som er en bærekraftig reiselivsutvikling i Andøy mellom eierne, beslutte hvilke, hvordan og når de ulike fellesgode tiltakene skal gjennomføres.

5.5 Bærekraft og regenerativ turisme varemerke

Som DMC med ansvar for besøksforvaltning og fellesgoder må selskapet være i stand til å lage bærekraftige reiselivsprodukter. I forbindelse med masterplanarbeidet er det tatt til orde for at fremtidens reiseliv i Andøy bør være såkalt *regenerativt*. Et regenerativt reiseliv innebærer en revitalisering av natur, klima og miljø, og være innrettet mot å fremme en positiv utvikling i lokalsamfunn og å bygge opp sosiale og kulturelle verdier.

Det finnes noen norske eksempler å vise til når det gjelder aktører og destinasjoner som jobber ut fra regenerative prinsipper. Seil Norge, Nord Ekspedisjon, 292 Aurland, Norway-Adventures og Hurtigruta er alle eksempler på aktører som er på banen og tilbyr aktiviteter som for eksempel strandrydding, plastplukking eller planting av trær som endel av opplevelsen. Regenerativt reiseliv skal gå ett steg lengre enn bærekraft. God utvikling vil kanskje i fremtiden ikke lengre bli målt bare etter vekst, men også etter forbedringer i lokalsamfunnet.

Internasjonalt trekker 2469Reiseliv AS frem hotellet Fogo Island Inn på Newfoundland og destinasjon Bay of Plenty på New Zealand som eksempler på noen som har tatt i bruk regenerative metoder. Dessuten Adventure turoperatør Exodus som har gitt løfte om å bli "naturvennlig" innen 2024. Kronjuvelen til selskapet er et massivt dyrelivsrestaureringsprosjekt i Appenninene, delvis finansiert av reisebestillinger, som har potensial til å fjerne ca. 1,500 tonn karbon fra atmosfæren hvert år.

I følge 2469Reiseliv AS søker stadig flere verdidrevne opplevelser. I «Sustainable Travel 2022 Report», basert på 30 000 reisende fra 42 land, sier 57% at nylige nyheter om klimaendringer hadde ført til at de tok mer bærekraftige reisevalg. Mer enn halvparten sier de ønsker å reise mer bærekraftig de neste månedene. I utkastet til «Strategi for reiseliv og opplevelser i Nordland 2023-27» er regenerativt reiseliv et sentralt begrep.

En regenerativ DMC på Andøya kan ha potensiale til å bli et sterkt internasjonalt varemerke. En målsetning for selskapet kan være at en reise til destinasjonen «Andøy» blir synonymt med en verdibasert og regenerativ reise. Flere tiltak kan tenkes for å skape et slikt varemerke. Blant annet kan en andel av selskapets driftsresultat gå til naturverntiltak. Selskapet kan inneha miljøsertifiseringer, eksempelvis «miljøfyrtårn», ISO-14001, ISO-20121, og sørge for at sine leverandører og aksjonærer har det samme.

5.6 Kapitalbehov og økonomi

Rapporten fra 2469Reiseliv AS mener at en arbeidskapital på ca. 14 millioner kroner er tilfredsstillende med hensyn til å etablere selskapet i markedet, forutsatt at eierne har egne kontrollerte distribusjonskanaler som når ut i markedene.

Rådmannen mener at kapitalbasen til selskapet bør utvides til inntil 20 millioner kroner gjennom søknader om tilskudd fra virkemiddelapparatet, prosjektmidler og aksjeinnskudd.

I rapporten fremgår et utkast til driftsbudsjett for «Andøy SeaToSpace AS» (se figur 2). Utkastet viser at selskapet på ordinær drift som DMC vil opparbeide et driftsunderskudd de tre første årene i størrelsesorden 3 mnok. Dette er uten at fellesgoder er finansiert gjennom selskapet. Driftsbudsjettet er bygd opp rundt bruttoinntekter på produksjon, der provisjonen til selskapet er synliggjort som netto-inntekt i første linje under inntekter i driftsbudsjettet.

Om en legger til grunn at rakkettoppskyting-eventer trekker 5 000 tilreisende til hvert arrangement, og disse har en årlig frekvens, vil netto omsetningen i selskapet øke med 3-3,5 mnok årlig. Dette basert på lokal omsetning lik kr 2 000 per gjest per døgn, og tre døgn oppholdstid i kommunen. Siden ingen har erfaringer knyttet til dette så langt, mener 2469Reiseliv AS at det er forsvarlig at driftsbudsjettet bygger på et langt lavere antall tilreisende.

Inntekter									
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Mark up og provisjon, ferie og fritid		2 209 500	2 623 526	2 971 381	3 384 870	3 785 870	4 088 599	4 491 868	4 851 282
Service fee, ferie og fritid		75 000	180 000	103 704	126 099	152 044	164 596	182 995	201 684
Markedsstøtte		194 438	240 628	282 924	328 266	379 760	423 746	457 095	493 096
Ground handling		52 500	66 150	90 295	127 993	188 149	227 190	250 477	276 151
Eventer, kurs og konferanser		840 000	1 280 480	1 653 760	1 946 800	1 946 800	2 210 560	2 475 360	2 721 600
Sum	0	3 371 438	4 390 784	5 102 064	5 914 028	6 452 623	7 114 692	7 857 795	8 543 813
Kostnader									
Distribusjon, online		167 813	199 805	245 833	312 142	391 079	433 760	467 726	545 477
Distribusjon, on site		-	-	19 662	21 997	24 603	32 335	34 907	38 706
Distribusjon, tuoperator		515 438	611 806	522 447	516 907	497 471	464 778	502 129	449 409
Personalkostnader, inkl arb.giveravg.	1 366 300	2 322 710	2 938 911	3 027 079	3 712 231	3 823 598	3 938 306	4 056 456	4 792 984
Husleie, administrasjon, reiser etc	250 000	500 000	515 000	530 450	646 364	665 754	685 727	706 299	827 488
Markedsføring	500 000	269 715	351 263	408 165	591 403	645 262	711 469	785 779	854 381
SUM	2 116 300	3 775 675	4 616 786	4 753 636	5 801 044	6 047 768	6 266 376	6 553 296	7 508 446
EBITDA	(2 116 300)	(404 238)	(226 001)	348 429	112 984	404 855	848 316	1 304 498	1 035 367

Figur 2, Driftsbudsjett for Andøy SeaToSpace AS (2469)

Selskapet vil måtte gjøre investeringer i de første årene som i følgende oversikt:

Investeringer									
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Data, møbler, kontorutstyr	175 000	100 000			100 000				100 000
Internettplattform	450 000	250 000	100 000			100 000		100 000	
Tuoperasjonverktøy	350 000								
Sum	975 000	350 000	100 000	-	100 000	100 000	-	100 000	100 000

Figur 3, Investeringer Andøy SeaToSpace AS (2469)

Kapitalbehovet som samlet sum for etableringskostnader og underskudd i driften de tre første årene er i underkant av 5 mnok. I tillegg kommer kostnader for fellesgoder i samme periode. Variabler knyttet til kostnader for finansiering av fellesgoder er usikkerhetsfaktoren i vurderingen av kapitalbehov.

Som det kommer frem i beregning av EBITDA i perioden fra 2026 og fremover er denne på 6-11 %, forutsatt svak til moderat tilstrømming til rakettoppskytings-ener, og ikke hensyntatt fellesgode kostnader.

I oppstartsfasen er den økonomiske modellen solid, hensyntatt variabler i behov for finansiering av fellesgoder. Over tid når arbeidskapitalen er brukt opp, er det slik vi ser det større usikkerhet om forretningsmodellen er robust nok til både å romme forventet utbytte til de private eierne og forsvarlig ivaretagelse av fellesgodeutfordringer.

2469Reiselivsutvikling As anbefaler også at selskapet inngår avtale med Visit Vesterålen AS som sikrer best mulig utnyttelse av felles ressurser til markedsføring og informasjon om Andøy som reisemål, samt koordinert salg av reiselivsprodukter i regionen.

I tillegg til de ovenfor nevnte kostnader kommer behovet for å finansiere ener i løpet av 2023. Man kan se for seg at dette vil være en av de første aktivitetene i destinasjonsselskapet. I rapporten fra Camilla Ilmoni og Svein Spjelkavik foreligger et grovt estimat for gjennomføring av «The Year of The Countdown» til ca. 8-10 millioner kroner.

Rådmannen anbefaler at en vesentlig del av resterende midler i Samskap benyttes til finansiering av oppstartskostnader i form av et forprosjekt. Samskap har per i dag ca. 13 millioner kroner i ubenyttete omstillingsmidler, som fremkommer i vedlagte budsjettoversikt. I forslag til vedtak anbefales at 10 millioner avsettes til dette forprosjektet.

Rådmannen anbefaler at Andøy kommunes andel av finansieringen avsettes og innarbeides som en del av planen til Andøyfondet. I forslag til vedtak anbefales at 14 millioner kroner avsettes til prosjektet fra Andøyfondet.

6 Forslag til videre prosess

Rådmannen anbefaler at Andøy kommune tar en aktiv rolle i å utvikle Andøy som bærekraftig reisemål. Rådmannen ser et betydelig potensial i å løse dette gjennom et bærekraftig destinasjonsselskap, med ansvar for besøksforvaltning og åpning for finansiering av fellesgoder på Andøya.

Rådmannen anbefaler at kommunestyret bevilger kroner 14 millioner til etablering av destinasjonsselskap og arrangementet «the year of the countdown» under forutsetning av at Samskap bevilger 10 millioner kroner til forprosjekt.

Arrangementet «the year of the countdown» bør forankres i befolkning og næringsliv. Rådmannen anbefaler derfor at ideene rundt arrangementet legges ut på høring.

Rådmannen anbefaler at det utarbeides en søknad til Samskap. Svært mye av arbeidet i prosjektet vil kunne utføres innenfor rammene av et forprosjekt. Etableringen vil kreve en betydelig innsats fra kommunen og aktuelle rådgivere. Som mandat til forprosjektet anbefaler Rådmannen at det innhentes synspunkter og drøfte etableringen av et destinasjonsselskap med reiselivsnæringen. Utredningen skal

- vurdere hvordan samarbeid med private aktører i reiselivsnæringen kan tilrettelegge for bærekraftig utvikling av reiselivet i kommunen
- vurdere hvordan kommersielle forretningsmodeller kan øke verdiskapningen i reiselivet, finansiere fellesgoder og drive besøksforvaltning på en bærekraftig måte.

Det videre arbeidet i forprosjektet er omfattende. I forprosjektet vil det være en lang rekke aktiviteter som vil være tilskuddsberettiget etter forskriften om omstillingsmidler:

- Involvering av lokale og regionale reiselivsaktører
- Bedriftsetablering
- Søknader til virkemiddelapparatet
- Rådgivingstjenester til opprettelse av et DMC
- Eventplanlegging

Rådmannen mener at Samskaps unike kompetanse og nettverk i virkemiddelapparatet må utnyttes så godt som mulig ved en eventuell bedriftsetablering. Rådmannen kommer tilbake med status i forprosjektet og presenterer resultatet fra høringsrunden innen januar 2023.